

Галина Дидик

У героїчному та жертвовному змагу вояків УПА брали участь тисячі жінок. Окремим із них командування довірило бути зв'язковими найвищого політичного та військового керівництва підпільної України.

Цю відповідальну місію в Р. Шухевича виконували Катерина Зарицька, Галина Дидик, Одарка Гусяк, Ольга Ільків, Ірина Савицька, Марта Пашківська. Одній із них - Галині Дидик - днями виповнилося б дев'яносто п'ять.

Народилася вона 18 березня 1912 року в с. Шибалин, нині Бережанського району Тернопільської області. Закінчила українську гімназію та вчительську семінарію в Бережанах. У 1934-1939 рр. перебувала в жіночій організації "Союз українок", у 1935-1937 рр. працювала в товаристві "Сільський господар" і повітовому кооперативному союзу в м. Зборів (нині Тернопільської обл.). Членом ОУН стала 1935 року.

Після приходу Червоної Армії 1939 р. НКВС заарештував Галину Дидик за звинуваченням у зв'язках із націоналістами й ув'язнив у Бережанській тюрмі. Під час слідства їй зачитали вирок й імітували розстріл. За браком доказів звільнили наприкінці 1940 р. Надалі переховувалася під чужим прізвищем переважно у Львові, зокрема, в помешканні відомого історика, мистецтвознавця та письменника Миколи Голубця, виконувала доручення ОУН. Працювала секретарем в обласній дитячій бібліотеці, закінчила курси медсестер. Під час німецької окупації влаштувалася в дорожню установу. У своєму помешканні на вул. Піярів (нині - Некрасова), 5 влаштувала конспіративну квартиру, де тимчасово перебували Микола Лебедь, Дмитро Мирон, Ярослав Старух, Дмитро Маївський.

Галина потрапила в поле зору гестапо, але під час облави на провідних членів ОУН 20 грудня 1942 р. вдома її не застали. Виїхала спершу в Бережани, а в січні 1943 р. - в с. Залісці Збарзького району. Вчителювала в сільськогосподарській школі, відтак перейшла в підпілля. За дорученням ОУН організувала й очолила Український Червоний Хрест (УЧХ) при УПА на Тернопільщині (1944-1947 рр.), ходила на зв'язок і в розвідку, організувала медичні курси, діставала медикаменти, лікувала та переховувала хворих повстанців, здійснювала передислокацію керівників ОУН та УПА.

Із 1944 року Галина Дидик була зв'язковою Головного проводу ОУН, часто спілкувалася зі зверхниками підпілля й УПА, виконувала їхні

доручення, зокрема головного командира УПА Романа Шухевича, підшукувала й облаштовувала його конспіративні помешкання. Влітку 1945 р. Дидик разом із Р. Шухевичем перебувала в конспіративній хаті в с. Рай біля Бережан. Але хата невдовзі "впала", тобто НКВС викрив її. На щастя, на той час ані Шухевича, ні Дидик там не було.

Вони перейшли в с. Пуків Рогатинського району, де перебули зиму 1945-1946 рр. Навесні 1946-го Галина легалізувалася у Львові під прізвищем Борис і винайняла помешкання на вул. Сулімирської (нині - Милятинська), 4. Наприкінці квітня Шухевичу знадобилася консультація лікаря. Дидик звернулася до свого давнього знайомого, колишнього студента Львівського медінституту Любомира Полюги. Вона привела до Кайзервальду (нині - Шевченківський гай) заgrimованого робітником провідника, якого Полюга супроводив до свого дядька - лікаря Матвія Лотовича.

Після попередження про стеження за помешканням на Сулімирській штаб-квартирою головного командира стало приміщення колишньої пошти в с. Княгиничі на Рогатинщині, куди Дидик часто приходила на зв'язок. Водночас вона підготувала нову "хату" на вул. Кривій у Лисиничах, де Шухевич перебув зиму із 1947 на 1948 рік.

У жовтні 1948-го Г. Дидик знову легалізувалася під прізвищем Антоніни Кулик як хатня господиня вчительки Ганни Конюшик у с. Білогорща (нині в межах Львова), де підпільники влаштували чергову криївку для Р. Шухевича. За його дорученням вона їздила до Києва, Харкова, Донецька, Полтави, Ялти, Сімферополя, Херсона, Одеси, Кишинева. Згодом користувалася ще документами на ім'я Ганни Хомик. У 1948-1949 роках Галина супроводжувала Р. Шухевича до Одеси на лікування. У Білогорщі він перебував із літніми перервами до загибелі 5 березня 1950 р.

Коли енкавееєсівці влаштували штурм криївки, Дидик встигла розкусити ампулу з ціаністим калієм, але за три дні її привели до тям, потім лікували, щоб могла говорити. На допити носили на ношах. На них і катували гумовими палицями з металевим плетеним шнуром усередині, кололи наркотики, вибили зуби, підсипали блощиць, через що виникали пухирі та нелюдський свербіж, тривалий час не давали спати, що провокувало галюцинації. Примусово годували через шланг.

Півроку знущалися щодня і щоночі. Протягом слідства, яке закінчилося 18 жовтня 1951 р., Галина Дидик витримала 129 допитів, часто тривалістю 15-16 годин. 31 жовтня 1951 р. "трійка" при МДБ СРСР засудила її заочно на 25 років концтаборів. 14 грудня 1951 р. етапували до Верхньоуральської тюрми МДБ СРСР у Челябінській області, згодом перевели до Владімірської в'язниці. Термін Дидик відбувала спільно з іншими зв'язковими Р. Шухевича:

Катериною Зарицькою, Дарією Гусяк, Ольгою Ільків. Звільнили Галину в 1971 р. через хворобу серця.

Не маючи права повернутися додому, вона тимчасово оселилася в Караганді. З літа 1972-го до осені 1973-го таємно мешкала в Бібрці на Львівщині. Після марних спроб прописатися виїхала в Христинівку на Черкащині. Працювала в дитячому садку. Пенсії не отримувала. Існувала з невеличкого городу та людської допомоги, в тому числі з-за кордону від членів групи Міжнародна Амністія в Німеччині, з якими листувалася до останніх днів життя. Більшу частину пакунків віддавала тим, хто потребував іще більше. Крім того, підтримувала репресованих листами та відвідинами. Наприклад, 1974 р. візитувала родину Юрія Шухевича в Нальчику (Кабардино-Балкарська АРСР), утретє ув'язненого на чергових десять років концтаборів та п'ять - заслання, опікувалася його дітьми. Гостила в себе Катерину Зарицьку й Одарку Гусяк.

За добротинну діяльність знову зазнала переслідувань. Після відмови співпрацювати з КДБ її звільнили з дитсадка. З 1977 р. позбавили допомоги з-за кордону. 1979-го кадебісти домагалися від неї “покаянної заяви”, засудження свого минулого. Натомість обіцяли повернення до Бережан, пенсію, спокійне забезпечене життя. Пропозицію категорично відкинула. Репресії набули форми постійних хуліганських нападів, побиття вікон. Загострилася недуга серця. 23 грудня 1979 р. Галина Дидик померла від інфаркту. Наступного дня родина поховала її в Бережанах.

Президія Української Головної Визвольної Ради нагородила Галину Дидик Бронзовим (1945 р.) та Срібним (1947 р.) Хрестами заслуги. Натомість у незалежній Україні жодною з нагород її донині не вшановано.

